

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou v právní věci

žalobce: **X. X.**, narozený X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Vojtěchem Filipem
sídlem Čechova 11, 370 04 České Budějovice

proti
žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1
zastoupený advokátem JUDr. Vilémem Podešvou, LL.M.
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2025, č. j. MHMP 708777/2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, Odboru bezpečnosti (dále jen „žalovaný“), ze dne 26. 6. 2025, č. j. MHMP 708777/2025 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 1, Odboru občansko správních agend, Oddělení správního řízení, ze dne 13. 11. 2024, č. j. UMCP1

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

636619/2024 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 44c odst. 1 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění do 30. 6. 2025 (dále jen „zákon o ozbrojených silách“), a byla mu udělena pokuta ve výši 1 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Žalobce se tohoto přestupku dopustil tím, že dne 19. 2. 2024 minimálně v době mezi 16:13 hodin až 16:30 hodin v Praze 1 na Malostranském náměstí během shromáždění zemědělců nosil neoprávněně vojenský stejnokroj vzor 95 s pokrývkou hlavy, hodnotným označením a rukávovými znaky.

II. Žalobní body

2. Žalobce v žalobě namítal, že se s popsáním skutkem a jeho právní kvalifikací se neztotožňuje, domnívá se, že jeho oblečení nebylo s vojenským stejnokrojem či jeho součástí zaměnitelné. Žalobce si nebyl vědom toho, že by nosil části oblečení zaměnitelné s vojenským stejnokrojem a už vůbec neměl takové jednání v úmyslu. Správní orgány vykládaly v neprospěch žalobce i jeho způsob chůze, kdy mu byla spořádaná chůze přikládána k tíži i přes jeho námitky, které v rámci přestupkového řízení uplatňoval. Přestupku se dopustit nechtěl a nebyl si vědom, že by se v dané chvíli mohl takového přestupku dopustit, neboť si nebyl vědom zaměnitelnosti s vojenským stejnokrojem. Správní orgány nesprávně posoudily skutkový stav.
3. Správní orgány shledaly v jednání žalobce, potažmo skupiny, v níž se nacházel, úmyslnou snahu o působení jako vojenská jednotka. Ovšem jednání žalobce k vyvolání takového dojmu v žádném případě nesměřovalo, ba naopak se žalobce a ostatní členové skupiny pokoušeli co nejvýrazněji poukazovat na svou příslušnost ke spolku Národní domobrana ČR z.s., který je zapsán u Krajského soudu v Ostravě, IČO 08859469. Další skutečnosti, ze které žalovaný vycházel při hodnocení úmyslu vystupovat jako militantní jednotka, byl organizovaný a hierarchizovaný pohyb skupiny, tvořila zdánlivě vojenský útvar. Ovšem tato skutečnost je dle názoru žalobce vykládána zcela nedůvodně a účelově jako podpůrný argument pro to, že skupina chtěla vzbuzovat dojem, že patří k příslušníkům Armády ČR. Chůze v útvaru a nošení oblečení určitého stylu, když jde o příslušníky spolku, je přitom zcela běžné. Ad absurdum by mohli být členové sborů dobrovolných hasičů postihováni za to, že jejich vycházková uniforma může působit dojemem, že se jedná o příslušníky Hasičského záchranného sboru nebo Policie ČR, ačkoli jde také pouze o spolek založený dle občanského zákoníku.
4. Správní orgán rovněž hodnotil jednání žalobce tak, že šlo o zneužití neznalosti laické veřejnosti za tím účelem, aby se tato široká laická veřejnost domnívala, že jde o příslušníky Armády ČR. Přitom žalobci nebylo prokázáno, že by chtěl takovým dojemem na veřejnost působit. Samotná argumentace správního orgánu je v této otázce protichůdná. Na jedné straně správní orgán uvádí, že žalobce chtěl působit jako příslušník Armády ČR, a proto zvolil maskáčové oblečení. Na druhé straně správní orgán poměrně striktně odlišuje jiné situace, když uvádí, že rybáři či myslivci nosí „maskáčové“ oblečení, a přitom zde zaměnitelnost s příslušníkem složek ozbrojených sil není dána. Žalobce si není vědom, jaký by měl být v tom případě rozdíl mezi „maskáči“ a „maskáčí“, když je běžně dostupná hned celá řada různých barev a vzorů oblečení s maskáčovým vzorem. Žalobce není profesionálem, a tedy nedokázal rozlišit, které oblečení je ještě „maskáčí“, kde není dána zaměnitelnost s vojenským stejnokrojem a kde počíná vzor, který je zaměnitelný a za který může hrozit postih ze strany správního

orgánu. Toto rozlišení však žalobci neposkytl ani správní orgán v rámci svého odůvodnění. Další rozpor v argumentaci správního orgánu je shledáván v tom, že na jedné straně měl žalobce zneužít neznalosti laické veřejnosti, avšak na straně druhé správní orgán nepřihlíží k možné neznalosti žalobce samotného a presumuje jeho vysokou znalost ve vzorech maskování a presumuje rovněž i jeho úmysl chtít zneužít neznalost široké laické veřejnosti. Žalobce je tedy toho názoru, že argumentace správního orgánu v této části není dostatečně určitá a přezkoumatelná. Žalobce a celá skupina se jednoznačně se odlišila a odkazovala na svou příslušnost ke spolku Národní domobrana ČR z.s.

5. Žalobce byl tedy ze strany správních orgánů postihnut za to, že si pořídil na volném trhu oblečení s maskováním, aniž by věděl, že běžně dostupné jsou i stejnokroje, které svým vzorem přesně či velice blízce odpovídají stejnokrojům, které používá Armáda ČR. Žalobce byl dlouhodobě přesvědčen o tom, že oblečení se vzorem, které aktivně využívají složky armády, nelze běžně zakoupit a dostupné jsou případně jen staré vzory, které se již neužívají, nebo vzory, které nemohou být zaměnitelné s těmi, které aktivně profesionální armáda používá.
6. Lze ovšem přisvědčit správnímu orgánu, že samotná otázka zaměnitelnosti je zcela klíčová pro posouzení skutkového děje, ve kterém správní orgány shledaly přestupek dle § 44c zákona o ozbrojených silách. Žalobce je toho názoru, že jeho oblečení bylo dostatečně odlišeno od stejnokroje příslušníků složek ozbrojených sil. Navíc je dle žalobce zapotřebí posuzovat zaměnitelnost jeho oblečení s vojenským stejnokrojem v celkovém kontextu, tedy přinejmenším toho, jak se skupina chovala a při jaké situaci vystupovala. Konečně otázku kontextu velmi okrajově uvedl ve svém odůvodnění i správní orgán, ačkoli opět ve zcela opačném významu. Vzhledem k tomu, že žalobce nechtěl využít, ba už vůbec ne zneužít, nějaké případné podobnosti jeho oblečení s vojenským stejnokrojem, nemůže mu být k tíži to, že zdálky může působit jeho oblečení podobně jako vojenský stejnokroj. Na větší vzdálenost tak může působit oblečení s maskováním kteréhokoli vzoru. Navíc žalobce si nikdy nepřisvojoval či ani nechtěl přisvojit oprávnění, která náležejí příslušníkům ozbrojených sborů. Není natolik podstatné, jak jeho oblečení působilo na velké vzdálenosti, nicméně je důležité, zda mohl být jeho „stejnokroj“ zaměnitelný, a tedy matoucí, při běžné komunikaci. Co se týče odlišujících znaků, odkázal žalobce na svá předchozí podání ve správním řízení a konečně i na samotné odůvodnění napadeného rozhodnutí.
7. Je zapotřebí se věnovat i celému kontextu situace. Žalobce se účastnil demonstrace zemědělců, kdy on a ostatní členové skupiny zaujali místo pod pódiem řečníků. Při tom byli zcela zřetelně označeni praporem, který sděloval, že jde o členy Národní domobrany ČR z.s. Tím jen realizovali své shromažďovací právo, které jim zaručuje Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“) i celá řada mezinárodních pramenů práva, kterými je ČR vázána (mj. Mezinárodní pak o občanských a politických právech nebo Evropská úmluva o svobodě shromažďovací a sdružovací). Nepřisvojovali si pravomoci příslušníků Armády ČR či jiných bezpečnostních sborů, nijak neřídili či neorganizovali průběh akce. Právě i díky této zástavě, kterou u sebe členové spolku měli viditelně u sebe, nemohlo ani z větší vzdálenosti docházet k dojmu, že se jedná o příslušníky Armády ČR. Jejich přímá účast na demonstraci ve „stejnokrojích“ odlišitelných od vojenských stejnokrojů pak sama o sobě vylučuje možnost, aby šlo o profesionální vojáky, neboť tito nemohou užívat vojenského stejnokroje k politickým účelům.

8. Na závěr lze stále polemizovat, nakolik je jednání, ve kterém shledává správní orgán přestupek, jednáním společensky škodlivým. Žalobce si nepřisvojoval žádné pravomoci, které by měly být spojeny s nošením vojenského stejnokroje. Skupina se naopak pokoušela prostřednictvím standarty spolku Národní domobrana ČR z.s. postavit najisto, že se o žádnou skupinu příslušníků Armády ČR nejedná. Je zapotřebí hodnotit, jaký je přesný smysl a účel daného ustanovení § 44c zákona o ozbrojených silách. Dle názoru žalobce by účelem takového ustanovení měla být snaha zabránit tomu, aby si osoby, které nejsou vojáky v činné službě, nepřisvojovaly právě oprávnění, která z tohoto statusu vyplývají. Nicméně v případě žalobce se o žádné takové jednání nejednalo, neboť si žádné pravomoci příslušníků Armády ČR nepřisvojil, veřejně tak nevystupoval a ani to neměl v úmyslu. Naopak, se hlásil ke spolku Národní domobrana ČR z.s., který je řádně registrován již od roku 2020.
9. Pokud by soud shledal, že uvedeným jednáním ze dne 19. 2. 2024 skutečně mohl naplnit žalobce formální znaky přestupku dle § 44c zákona o ozbrojených silách, měl by soud vzít v úvahu právě materiální znak přestupku. Stejně tak musí žalobce upozornit na to, že od samotné události uplynul více než rok, a tedy i uplynulá doba nasvědčuje tomu, že tady žádná společenská škodlivost nenastala.
10. Za zcela nepřiléhavou argumentaci žalovaného pak žalobce považuje tu část jeho vyjádření k žalobě, kdy cituje MUDr. M. O. (statutárního orgánu spolku Národní domobrana ČR z.s. – pozn. soudu), který se vyjádřil v tom smyslu, že on má povoleno nosit vojenský stejnokroj při slavnostních příležitostech. Nicméně žalobce po celou dobu řízení trvá na tom, že on sám na sobě neměl oblečení, které by bylo zaměnitelné s vojenským stejnokrojem. Citovaná část z podání vysvětlení MUDr. M. O. je součástí jeho obhajoby. Nadto je zapotřebí si povšimnout hned počátku citované části: „*Pokud někomu stejnokroj NDČR připomíná vojenský stejnokroj*“, kdy je zřejmé, že MUDr. M. O. nabízel alternativy, na základě kterých by se mohl ze spáchání domnělého přestupku vyvinit. Toto vyjádření není pro případ žalobce relevantní.

III. Vyjádření žalovaného

11. Ačkoliv soudní řízení není opakováním řízení správního, lze konstatovat, že žalobce zejména opakuje své námitky, se kterými se správní orgány již vypořádaly.
12. Žalobce při uplatnění svých námitek opomněl zvážit, jak a proč jsou právo shromažďovací a svoboda projevu v českém právním řádu limitovány, a to ve vztahu k zákonu o ozbrojených silách a s ohledem na obsah předmětného správního spisu. Žalobce namítl, že se účastnil demonstrace zemědělců, kdy on a ostatní členové skupiny jen realizovali své shromažďovací právo. To je základním lidským právem, které patří do kategorie práv politických, je zakotveno v čl. 19 Listiny a je chráněno mezinárodními úmluvami. V platné právní úpravě je pak blíže upraveno zákonem č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 7 odst. 1 citovaného zákona jsou účastníci shromáždění povinni zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění. Zákonodárce zde vedle příkazu nenásilného chování zakotvil i příkaz nenarušovat řádný průběh shromáždění. Tomuto pojmu je třeba rozumět tak, že se stanovuje povinnost účastníků zachovávat i stanovený účel shromáždění a nijak je nerušit (např. hlasitými rušivými projevy). Jak vyplývá z uvedené úpravy práva shromažďovacího, právní ochrana shromáždění se vztahuje pouze na pokojná

shromáždění. To mj. znamená, že shromáždění není svoláno za účelem páchání výtržností a dalšího protiprávního jednání. Právo shromažďovací lze dle čl. 19 odst. 2 Listiny omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Stejně tak lze dle čl. 17 odst. 4 Listiny omezit svobodu projevu, tj. zejm. jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých.

13. Ozbrojené síly jsou jednou ze složek bezpečnostního systému ČR, jsou centralizovaně řízeny a jsou zaměřeny především na vojenskou obranu státu, přičemž k tomu požívají náležité autority. Z ústavněprávního hlediska je vzhledem k zvláštnímu statusu ozbrojených sil tedy zcela konformní, že v nich nemohou působit politické strany a politická hnutí, ani je nelze zakládat, tj. že jsou limitována politická práva jejich příslušníků. Politickými právy jsou přitom také právo shromažďovací a svoboda projevu. Podle čl. 44 v návaznosti na čl. 20 odst. 3 a čl. 27 odst. 1 až 3 Listiny lze příslušníkům ozbrojených sil omezit zákonem právo zakládat politické strany, politická hnutí a sdružovat se v nich. Také z toho lze dovodit vztah Listiny a zákona o ozbrojených silách a s ohledem na výše uvedené i smysl ustanovení § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách.
14. Žalovaný je tedy přesvědčen o tom, že jednání žalobce není aprobovatelné již proto, že objektivně (právě v důsledku své protiprávnosti) narušilo výkon práva shromažďovacího a svobody projevu ostatních přítomných na demonstraci zemědělců dne 19. 2. 2024.
15. Žalobce marginalizuje povahu a dopad jednání, kterého se dopustil. Materiální znak přestupku vyjadřuje stupeň společenské nebezpečnosti deliktního jednání, jímž dochází k porušení či ohrožení zájmu společnosti, přičemž právě podle stupně společenské škodlivosti se od sebe odlišují přestupky a trestné činy. A ačkoliv jde v případě jednání žalobce pouze o přestupek, žalobce naplnil všechny znaky jednání, které je ustanovením § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách postižitelné, a je tedy v daných intencích také škodlivé pro společnost.
16. Pokud jde o žalobcem namítaný kontext jeho jednání, lze odkázat na obsah správního spisu. Posuzovaná událost byla dokumentována zejm. fotodokumentací, kamerovými záznamy, záznamy o ztotožnění podezřelých a úředním záznamem o podání vysvětlení sepsaným s MUDr. M. O., předsedou spolku.
17. Lze zcela odmítnout námitku, že nebyla prokázána „*vůle působit na veřejnost dojmem, že šlo v daném případě o příslušníky Armády ČR*“. Na dostupné fotodokumentaci ze dne 19. 2. 2024 byl policejním orgánem žalobce ztotožněn. Z fotografické dokumentace je pak dobře patrné, jakým způsobem žalobce a další členové spolku vystupovali na veřejnosti, např. dle fotografie č. 4 pod pódiem na Malostranském náměstí stáli ve stejnokroji organizovaně čelem k účastníkům, nikoliv čelem k pódiu. Z vyhodnocení kamerových záznamů vyplývá, že byl získán záznam kamery ze dne 19. 2. 2024 od 16:00 hodin do 16:35 hodin, dokazující pohyb shodné skupiny osob ve stejnokroji vzor 95 užívaném Armádou ČR, v Praze 1, Malostranské náměstí, tj. skupiny, která se později nacházela před vstupem do stanice metra Malostranská v Praze 1 a ve stanici samotné. Družstvu velí v čase 16:26 až 16:27 hodin dvouřad nastoupit (napočítáno celkem 23 osob, tj. mužů ve spodním i horním dílu stejnokroje vz. 95) ztotožněný pplk. v. z. MUDr. M. O., z přiblížených záznamů jsou pak jasně vidět v rozhodnutích popsány prvky stejnokroje.

Dále je v něm uvedeno, že v čase 16:30 hodin je veleno vlevo v bok a celý tvar ve dvojstupu opouští záběr a Malostranské náměstí ve směru ulice Tomášská ke stanici metra Malostranská.

18. Mezi účastníky je pak shoda v tom, že zaměnitelnost je stěžejním kritériem v případě skutkové podstaty přestupku dle ust. § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách. Žalovaný se ztotožnil s tím, jak Úřad Městské části Praha 1 zaměnitelnost stejnokroje spolku s vojenským stejnokrojem Armády ČR posoudil: *„Zaměnitelnost s vojenským stejnokrojem zakládá takový komplexní kontext situace, kdy 1) skupina osob vč. odvolatele má na sobě stejnokroj vzor 95, 2) vykonává pořadové pokyny a vojenské útvary, ve kterých se takto pohybuje, 3) a to pod velením jedné osoby. Při spojení těchto znaků tak dle úřadu Městské části Praha 1 vzniká pro příslušníky civilního obyvatelstva zaměnitelnost, neboť nošení vojenského stejnokroje za těchto okolností evokuje postavení vojáka v činné službě. I přes dílčí odlišnosti od vojenského stejnokroje (např. nápisem NÁRODNÍ DOMOBRAHA) tak v tomto kontextu dochází nošením daného stejnokroje ke zneužití neznalosti civilního obyvatelstva.“*
19. Stran žalobní námitky týkající se absence zaměnitelnosti stejnokroje je možné poukázat také na to, že sám předseda spolku MUDr. M. O. při podání vysvětlení dne 11. 3. 2024 uvedl: *„Pokud někomu stejnokroj NDČR připomíná vojenský stejnokroj, tak chci uvést, že personálním rozkazem o propuštění do záloh AČR mám povoleno vojenský stejnokroj při slavnostních příležitostech nosit, přičemž jsem tuto akci za slavnostní považoval.“* Žalobce, který byl na fotografické dokumentaci obsažené ve správním spisu rovněž ztotožněn, byl prokazatelně oděn do shodného stejnokroje jako MUDr. M. O. Žalovaný trvá na tom, že zaměnitelnost vojenského stejnokroje či částí vojenského stejnokroje s úplným vojenským stejnokrojem je dána, jeví-li se osoba ve stejnokroji či jeho částech jako příslušník armádního sboru, přičemž ji nelze vykládat způsobem obsaženým v žalobě. Jak se v napadeném rozhodnutí uvádí, prvek zaměnitelnosti stejnokroje žalobce se stejnokrojem příslušníka složky ozbrojených sil navíc zesílil i celkový kontext jednání skupiny, jejíž součástí žalobce byl. Tato skupina se pohybovala organizovaně, hierarchizovaně a tvořila zdánlivě vojenské útvary.
20. Argumentace žalobce si odporuje také v tom, že zatímco sám se pokládá za laika, který neumí rozpoznávat ani jednotlivé části vojenských stejnokrojů, tak i přes skutečnost, jaký měl na sobě oděv (který s ohledem na příslušnost ke spolku velmi pravděpodobně neměl na sobě poprvé), a jak vystupoval na veřejnosti, presumuje schopnost civilního obyvatelstva rozpoznávat odlišnosti mezi stejnokrojem Armády ČR a stejnokrojem spolku Národní domobrana ČR s poukazem na odlišující detaily a vlajku. A pokud žalobce v žalobě vytýká, že se jejich rozlišením správní orgány nezabývaly, je nutné toto tvrzení s poukazem na obsah napadeného rozhodnutí odmítnout, neboť žalovaný se v něm zabýval v této souvislosti detailně též vyhláškou o vojenských znacích a stejnokrojích.
21. Dle žalovaného tak lze s ohledem na uvedené považovat žalobní argumentaci k otázce zaměnitelnosti za nepřipadnou. Žalovaný proto trvá na svém závěru, že v souhrnu těchto skutečností mohlo jednání žalobce vyvolat zdání a důvodné přesvědčení na straně civilního obyvatelstva, že se jedná o skupinu příslušníků Armády ČR v aktivní službě. Není rozhodné, že žalobce údajně nechtěl vyvolat takový dojem, jak znovu uvádí v žalobě. Podmínka úmyslného jednání se váže k tomu mít na sobě vojenský stejnokroj anebo jeho části na místě veřejnosti přístupném. Skutečnost, že si civilní obyvatelstvo mohlo žalobce s příslušníkem Armády ČR v aktivní službě splést, je tak důsledkem

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

žalobcova úmyslného jednání. Nicméně protože zákon o ozbrojených silách k odpovědnosti za přešůpek úmysl nevyžaduje, uplatní se obecná úprava obsažená v § 15 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešůpky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přešůpky“), podle které postačí zavinění z nedbalosti.

IV. Obsah správního spisu

22. V oznámení o přešůpku ze dne 12. 3. 2024 byl označen mj. žalobce s podezřením, že se měl dopustit přešůpku podle § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách tím, že dne 19. 2. 2024 se během shromáždění při protestu zemědělců konaném na Malostranském náměstí v Praze 1 v době mezi 16:13 hodin až 16:30 hodin a následně v okolí a uvnitř stanice metra Malostranská v Praze 1 v době 16:57 hodin až 17:14 hodin, měl nacházet ve vojenském stejnokroji (vzor 95) jako člen spolku Národní domobrana ČR z.s., IČO: 088 59 469. Společně s uvedeným oznámením o přešůpku byla předložena také fotodokumentace a kamerový záznam, záznamy o ztotožnění žalobce a úřední záznam o podání vysvětlení žalobce.
23. Správní orgán I. stupně vydal na základě uvedeného oznámení o přešůpku dne 20. 5. 2024 příkaz, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přešůpku podle ust. § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách. Žalobce podal proti příkazu včasny a odůvodněny odpor, v němž uvedl, že součástí oděvu obdobnému polní uniformě koupil v běžném obchodě, přičemž toto oblečení prodávají obchody s oblečením do přírody. Na oblečení nebyl malý státní znak ČR. Ve vytvořeném vojenském tvaru šel proto, že má ve zvyku pohybovat se spořádaně a ve tvaru, který odpovídá situaci, a to bez pokynů. Situaci považuje za zneužití státní moci, neboť stát by neměl registrovanému spolku klást překážky v činnosti.
24. Správní orgán I. stupně vydal prvostupňové rozhodnutí, jímž uznal žalobce vinným ze spáchání označeného přešůpku. Správní orgán vycházel zejména z fotodokumentace a záznamů z kamer. Z těchto podkladů vyplynulo, že skupina osob, včetně žalobce, ve vojenském stejnokroji vzor 95 byla přítomna na protestu zemědělců dne 19. 2. 2024 na Malostranském náměstí (od 16:13 do 16:30 hod.) a následně kolem metra Malostranská (16:57 až 17:14 hod.), v čase 16:26 hod. celá skupina pod vedením MUDr. M. O. vykonávala jeho pořadové pokyny, vytvořila vojenský tvar a v něm se pak pohybovala.
25. Žalobce v odvolání uvedl, že trvá na své nevině. Součástí oděvu nejsou uniformou Armády ČR, oblečení koupil v běžném obchodě, na oblečení nebyl malý státní znak ani jiné vojenské označení. Označení Národní domobrana ČR použil dle povolení plynoucího z registrace spolku. V doplnění odvolání dále namítl, že se nemohl dopustit vytýkaného přešůpku, neboť se dne 19. 2. 2024 účastnil shromáždění zemědělců, a tedy využíval shromažďovacího práva. Žalobce argumentoval, že neměl na oblečení žádné označení, které používá Armáda ČR, nýbrž měl na oblečení označení Národní domobrana ČR. Zdůraznil, že si mohl obléci na shromáždění oděv připomínající polní uniformu, aniž by postupoval protiprávně, když nechtěl vyvolat dojem, že je příslušníkem Armády ČR.
26. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nesouhlasil s názorem, že žádný zákon nezakazuje občanům nosit oblečení zaměnitelné s vojenským stejnokrojem; toto jednání je zakázáno

právě v ust. § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách. Tento zákaz se vztahuje na všechna veřejně přístupná místa, tedy účast na shromáždění, a související vyjadřování názorů na tom nic nemění. To samo o sobě politická práva nijak nezasahuje.

27. Ve vztahu k námitce definičních znaků stejnokroje správní orgán I. stupně uvedl, že pokud by vycházel ryze ze směrnic oblečení spolku Národní domobrana ČR, nemohly by v ní popsané odlišnosti založit zaměnitelnost ve smyslu projednávaného přestupku. Zaměnitelnost s vojenským stejnokrojem zakládá takový komplexní kontext situace, kdy 1) skupina osob vč. odvolatele má na sobě stejnokroj vzor 95, 2) vykonává pořadové pokyny a vojenské útvary, ve kterých se takto pohybuje, 3) a to pod velením jedné osoby. Při spojení těchto znaků vzniká pro příslušníky civilního obyvatelstva zaměnitelnost, neboť nošení vojenského stejnokroje za těchto okolností evokuje postavení vojáka v činné službě. I přes dílčí odlišnosti od vojenského stejnokroje (např. nápisem NÁRODNÍ DOMOBRAHA) tak v tomto kontextu dochází nošením daného stejnokroje ke zneužití neznalosti civilního obyvatelstva.
28. Žalovaný s tímto posouzením souhlasil. Dodal, že právě zaměnitelnost s vojenským stejnokrojem je stěžejním kritériem. Skutková podstata tedy nedopadá pouze na situace, kdy na sobě má osoba vojenský stejnokroj plně odpovídající vojenskému stejnokroji dle vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích. Ostatně skutková podstata dle ust. § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách je naplněna i tehdy, má-li na sobě osoba i jen součásti vojenského stejnokroje, tedy neúplný vojenský stejnokroj. Rozhodujícím kritériem je zde právě zaměnitelnost.
29. Při výkladu neurčitého právního pojmu zaměnitelnosti vojenského stejnokroje či jeho části je dále nutno přihlídnout i ke smyslu a účelu ust. § 44c odst. 1 zákona o ozbrojených silách. Ust. § 44c zákona o ozbrojených silách bylo přijato zákonem 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích. Tatáž úprava byla s účinností do 30. 6. 2017 obsažena v ust. § 21 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon č. 200/1990 Sb.“). V tomto znění byla úprava přijata s účinností od 1. 3. 1993, a to zákonem č. 67/1993 Sb., kterým se mění a doplňují zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, a zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Z důvodové zprávy k tomuto zákonu – s ohledem na dobu přijetí a tehdy čerstvou historickou zkušenost – plyne nutnost odlišování osob vystupujících jako veřejní činitelé.
30. Žalovaný v návaznosti na to vysvětlil, že veřejné činitele je nutno odlišovat proto, že jim přísluší ve svěřeném rozsahu vykonávat státní moc, případně udělovat civilnímu obyvatelstvu pokyny a vynucovat je. Ze stejných důvodů platí zákaz neoprávněného nošení stejnokroje nejen pro příslušníky složek ozbrojených sil, ale i pro příslušníky Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Vězeňské služby a justiční strážě ČR a příslušníky Celní správy ČR. Z popsaných důvodů je zřejmé, proč je pro naplnění skutkové podstaty přestupku podle ust. § 44c zákona o ozbrojených silách podstatná otázka zaměnitelnosti. Pro posouzení naplnění této skutkové podstaty je tedy rozhodné, mohl-li stejnokroj či jeho části vyvolat u civilního obyvatelstva zdání, že je daná osoba veřejným činitelem, která je oprávněna udělovat jim pokyny či jinak vykonávat státní moc.

31. Proto není rozhodné, jsou-li posuzovaný stejnokroj či jeho části v přesném souladu s požadavky dle vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích. Naopak je rozhodné, zda jsou stejnokroj či jeho části natolik odpovídající stejnokroji či částem stejnokroje příslušníka složek ozbrojených sil, že je stejnokroj zaměnitelný pro běžného občana. Právě proto zákonodárce přijal zákaz nosit takové (části) vojenské stejnokroje, které vyvolávají v civilním obyvatelstvu zdání příslušenství k některé složce státních ozbrojených sil. V tomto ohledu je nutno zdůraznit rozdíl oproti situaci, kdy rybáři či myslivci nosí „maskáčové“ oblečení, neboť zde zaměnitelnost s příslušníkem složek ozbrojených sil není dána.
32. Žalovaný dodal, že účelem vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích je do jisté míry technicistní regulace podoby vojenských stejnokrojů, která je relevantní pro příslušníky složek ozbrojených sil. Na znak zaměnitelnosti proto při posouzení naplnění přestupku dle ust. § 44c zákona o ozbrojených silách nelze hledět stran odborného posouzení osoby znalé definičních znaků vojenského stejnokroje, resp. dokonce správnosti konkrétní kombinace těchto znaků. Zaměnitelnost vojenského stejnokroje či částí vojenského stejnokroje s úplným vojenským stejnokrojem je dána, jeví-li se osoba ve stejnokroji či jeho částech jako příslušník armádního sboru. Určitě ji nelze vykládat způsobem, který naznačuje žalobce a který pramení z představy, že civilní obyvatelstvo pečlivě zná a umí rozpoznávat jednotlivé části vojenských stejnokrojů a jejich znaky, vč. podrobných detailů.
33. Na základě výše uvedeného žalovaný uzavřel, že naplnění skutkové podstaty dle ust. § 44c zákona o ozbrojených silách nelze vyloučit pouze na základě skutečnosti, že se jednotlivé znaky vojenského stejnokroje v detailech odlišují od požadavků na stejnokroje složek ozbrojených sil dle vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích.
34. Po přezkoumání fotodokumentace žalovaný shledal, že některé znaky vojenských stejnokrojů žalobce a ostatních příslušníků posuzované skupiny (případně kombinace těchto znaků) neodpovídají vyhlášce o vojenských znacích a stejnokrojích. Ve svém souhrnu a při laickém posouzení jsou však s vojenským stejnokrojem bezpochyby zaměnitelné.
35. Za rozhodné vzal v tomto ohledu žalovaný následující znaky, a to i přes jejich odlišnosti: Vojenský stejnokroj vzor 95, pro civilní obyvatelstvo vizuálně odpovídající stejnokrojům příslušníků Armády ČR, a to vč. polních bot; přítomnost označení státní vlajkou na rukávu na levém rameni, tedy v místě, kam znak bývá na vojenských stejnokrojích umisťován; přítomnost obdoby domovenky na rukávu na levém rameni, tedy v místě, kam domovenka bývá na vojenských stejnokrojích umisťována – rozdíl v nápisu „CZECHOSLOVAKIA“ namísto „ČESKÁ REPUBLIKA“ nebo „CZECH REPUBLIC“ je přinejmenším zdálky nezřejmý; vyobrazení dvou šikmo zkřížených mečů přítomných na znaku Národní domobrana připomíná vojenský znak (nebo jeho obdobu) způsobem, který je pro laika zaměnitelný; přítomnost baretu v povolené barvě (bez ohledu na to, že jde o barvu povolenou pro příslušníky vojenské policie); přítomnost odznaku na čepici (baretu) v podobě dvouocasého lva, který je vyobrazen na malém státním znaku – zde opět není rozhodující, že takovýto odznak na čepici neodpovídá příloze č. 4 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích, neboť opět jde o rozdíl, který není pro laické civilní obyvatelstvo rozpoznatelný; nášivky připomínající hodnostní značení – zde opět není rozhodující, že tyto nášivky neodpovídají příloze č. 5 vyhlášky

o vojenských znacích a stejnokrojích, neboť se jedná o takové detaily, které nejsou pro laické civilní obyvatelstvo rozpoznatelné a nadto jsou přinejmenším zdálky nezřejmé.

36. Žalovaný tedy uzavřel, že žalobce měl na sobě při demonstraci skutečně takový vojenský stejnokroj, který byl se skutečným vojenským stejnokrojem zaměnitelný. Nadto některé části tohoto stejnokroje skutečně odpovídaly vojenskému stejnokroji dle vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích (byť např. v nesprávné kombinaci).
37. Žalovaný potvrdil i závěr, že prvek zaměnitelnosti stejnokroje odvolatele se stejnokrojem příslušníka složky ozbrojených sil zesílil i celkový kontext jednání skupiny, jejíž součástí žalobce byl. Tato skupina se pohybovala organizovaně, hierarchizovaně a tvořila zdánlivě vojenské útvary. Tato skutečnost by sama o sobě skutkovou podstatu přestupku dle ust. § 44c zákona o ozbrojených silách nenaplnila, avšak pro posouzení zaměnitelnosti je relevantní a svědčí o úmyslné snaze obviněného a ostatních příslušníků skupiny působit jako militantní jednotka. V souhrnu těchto skutečností tak mohlo jednání vyvolat zdání a důvodné přesvědčení na straně civilního obyvatelstva, že se jedná o skupinu příslušníků Armády ČR v aktivní službě. V tomto ohledu není rozhodné, že žalobce údajně nechtěl vyvolat dojem, že je příslušníkem Armády ČR, jak namítl v doplnění odvolání; podmínka úmyslného jednání se váže k úmyslu mít na sobě vojenský stejnokroj anebo jeho části na místě veřejnosti přístupném. Skutečnost, že si jej civilní obyvatelstvo mohlo s příslušníkem Armády ČR v aktivní službě splést, je důsledkem tohoto úmyslného jednání – a současně obecným důvodem, proč zákonodárce k této regulaci přistoupil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

38. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dotčeném žalobou, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť účastníci ve lhůtě stanovené soudem nevyjádřili svůj nesouhlas s tímto postupem (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
39. Podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky: *„Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“*
40. Podle § 15 zákona o odpovědnosti za přestupky: *„(1) K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. (2) Přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. (3) Přestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.“*

41. Podle § 44c zákona o ozbrojených silách, ve znění do 30. 6. 2025: „Fyzická osoba, která není vojákem v činné službě, se dopustí přestupku tím, že úmyslně na místě veřejnosti přístupném nosí neoprávněně vojenský stejnokroj, nebo takové součásti vojenského stejnokroje, které jsou s úplným vojenským stejnokrojem zaměnitelné. Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 3 000 Kč.“
42. Podle ust. § 3 odst. 1 vyhlášky č. 387/2010 Sb., o zobrazení vojenského znaku a národního rozlišovacího znaku, způsobu označování vojenského materiálu vojenským znakem a mezinárodně platným rozeznávacím znakem, zobrazení vojenského stejnokroje a vojenských odznaků a jejich nošení a označování vojenské techniky národním rozlišovacím znakem nebo státním symbolem anebo znakem Hradní stráže (o vojenských znacích a stejnokrojích), dále jen „vyhláška o vojenských znacích a stejnokrojích“: „Vojenským stejnokrojem se rozumí služební stejnokroj v zeleném nebo béžovém potisku, služební, reprezentační, vycházkový a večerní stejnokroj. Vojenský stejnokroj tvoří stanovené součástky vojenské výstroje určené pro jednotné vystrojení vojáků. Složení součástí vojenského stejnokroje lze předepsaným způsobem kombinovat. Vnější vzhled vojenských stejnokrojů je charakterizován barvou, střihem, hodnotným označením, vojenskými odznaky, rukávovými znaky vojenských útvarů a vojenských zařízení a stejnokrojovými knoflíky. Rukávovými znaky se rozumí označení státní vlajkou nebo identifikačním rukávovým znakem anebo označení útvarovým znakem nebo domovenkou. Součástí vojenského stejnokroje je dále čepice, zimní čepice, lodička, klobouček, klobouk nebo baret v barvě určující příslušnost vojáka podle odstavce 3.“
43. Ust. § 3 odst. 2 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích stanoví barvu vojenského stejnokroje pro příslušníky jednotlivých složek ozbrojených sil, ust. § 3 odst. 3 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích pak stanoví barvu vojenského baretu pro příslušníky jednotlivých složek ozbrojených sil. Ust. § 4 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích upravuje tzv. drobné stejnokrojové doplňky, které jsou určeny k označení příslušnosti k určitému vojenskému útvaru anebo ke zvýraznění vojenského stejnokroje. Tvoří je „rozlišovací znaky, odznaky na pokrývce hlavy, domovenky, podbradníky, šňůry ke klobouku, výšivky, lemovky, lampasy, rukávové znaky, rukávové znaky – státní vlajky, identifikační praporové znaky, kovové závěsné odznaky, jmenovky, stejnokrojové knoflíky, šňůry, rukávové pásy a šátky“.
44. Příloha č. 1 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích zobrazuje mj. vojenský znak, který tvoří dva šikmo zkřížené meče. Příloha č. 3 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích znázorňuje možnou podobu stejnokrojů jednotlivých složek ozbrojených sil (vč. kombinace jejich částí). Příloha č. 4 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích vyobrazuje mj. označení státní vlajkou příslušníka ozbrojených sil, a dále rukávové znaky, odznaky na čepici a domovenky. Přílohy č. 5 až 10 vyhlášky o vojenských znacích a stejnokrojích vyobrazují různá hodnotná označení příslušníků ozbrojených sil, a to vč. vyšíváního.
45. Skutková podstata tohoto přestupku je součástí právního řádu od 1. 1. 1993, nejprve byla zakotvena v zákoně č. 200/1990 Sb. v § 21 odst. 1 písm. j), od 1. 1. 2017 pak byla přesunuta právě do zákona o ozbrojených silách, § 44c. S účinností od 1. 7. 2025 pak došlo k úpravě skutkové podstaty na toto znění: „(1) Fyzická osoba, která není vojákem v činné službě, se dopustí přestupku tím, že na místě veřejnosti přístupném nosí neoprávněně vojenský stejnokroj, nebo takové součásti vojenského stejnokroje, které jsou s vojenským stejnokrojem zaměnitelné. (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.“

(3) Přestupek podle odstavce 1 se zapisuje do evidence přestupků spravované Ministerstvem spravedlnosti.“

46. Žalobce předně namítal absenci škodlivosti svého jednání.
47. Koncepce přestupku je vystavěna na tzv. materiálně-formálním pojetí. To znamená, že k tomu, aby určité jednání bylo přestupkem, je třeba, aby toto jednání bylo výslovně jako přestupek zákonem označeno, a zároveň musí platit, že jde o jednání společensky škodlivé. Chybí-li byť jedna z těchto podmínek, o přestupek se nejedná. Odůvodnění rozhodnutí o přestupku pak musí směřovat k naplnění obou částí této definice, je tedy třeba vždy popsat, o jaké zákonem zapovězené jednání jde (jak byla naplněna skutková podstata), zároveň musí být zřetelně uvedeno, proč jde o jednání společensky škodlivé. Společensky škodlivý - společenská škodlivost je materiálním korektivem, který má zajistit uplatňování správního trestání toliko v mezích prostředku ultima ratio a přikazuje stíhat jen takové činy, které nad rámec prostého naplnění zákonem definované skutkové podstaty budou obohaceny o další kvalitativní rozměr. Samo naplnění znaků skutkové podstaty přestupku nebude přestupkem tehdy, pokud v konkrétním případě nebude naplněna společenská škodlivost činu. Ta bude dána jen tehdy, pokud bude porušen nebo alespoň ohrožen nějaký společenský zájem. V opačném případě by využití represe v rámci správního práva bylo v rozporu s účelem a funkcí správního trestání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 As 32/2018-44).
48. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 1. 2021, č. j. 2 As 212/2020-26, konstatoval: *„Naplnění formálních znaků skutkové podstaty přestupku bude běžně znamenat i naplnění znaku materiálního, tedy porušení nebo ohrožení určitého zájmu společnosti. Pouze za předpokladu přistoupení dalších významných okolností, které snižují škodlivost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru typickou pro běžně se vyskytující případy přestupků, může správní orgán dospět k závěru, že materiální stránka naplněna nebyla. Okolnosti, jež vylučují porušení nebo ohrožení zájmu společnosti, musí správní orgán posuzovat v každém konkrétním případě; nelze tedy vyslovovat paušální závěry. Správní orgán je při rozhodování povinen zjistit, zda došlo k naplnění jak formálních, tak materiálních znaků přestupku. Teprve poté, co zjistí naplnění materiálního znaku přestupku, může učinit závěr, že daným jednáním obviněného byl spáchán přestupek. Pokud naopak dospěje k závěru, že jednáním obviněného, které vykazuje formální znaky skutkové podstaty přestupku, nedošlo k porušení ani k ohrožení právem chráněného zájmu, je povinen řízení zastavit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS). Jelikož zákon nestanoví přesnou hranici, jejíž překročení vede k naplnění materiálního znaku přestupku, jsou správní orgány vždy povinny zkoumat, zda došlo k naplnění znaku formálního i znaku materiálního, tj. zohlednit rovněž případné okolnosti snižující škodlivost jednání pro zákonem chráněný zájem (např. rozsudek ze dne 17. 2. 2005, č. j. 7 As 18/2004-48). V nyní řešené věci ovšem takové okolnosti nenastaly.“*
49. Jak již Nejvyšší správní soud dovodil např. v rozsudku ze dne 12. 2. 2015, č. j. 3 As 92/2014-32, *„(f)ormální znaky přestupkového jednání jsou koncipovány tak, aby naplňovaly v běžných případech i znaky materiální. Pouze v případě, kdy existují významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.“* K obdobným závěrům dospívá též soud i v rozsudku ze dne 20. 4. 2020, č. j. 2 As 332/2018-21. V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, v němž vyslovil,

že „jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti“. Tento závěr Nejvyšší správní soud dále potvrdil např. v rozsudku ze dne 9. 12. 2014, č. j. 2 As 116/2014-35.

50. Žalovaný v této souvislosti přílehavě poukázal na znění důvodové zprávy, která odůvodňovala vznik tohoto přestupku, když je nutné odlišovat osoby vystupující jako veřejní činitelé.
51. V současné době je společenská škodlivost tohoto jednání hodnocena jako ještě výraznější, na což zákonodárce reagoval, když od 1. 7. 2025 zvýšil horní hranici pokuty na částku 50 000 Kč. Podle důvodové zprávy: „*Novelou § 44c je reagováno na stále se množící situace, kdy je vojenský stejnokroj či jeho součásti nošeny na veřejnosti neoprávněně a často zároveň způsobem či s následky, které ozbrojené síly České republiky a jejich význam znevažují. Zároveň tím stoupá společenská škodlivost skutkové podstaty daného přestupku, zvláště pak v současné době agresorských aktivit probíhajících na Ukrajině na straně jedné a úspěšné participace našich vojáků na posílení obrany východní hranice NATO či jejich zapojení do zahraničních operací na straně druhé. Ke změně formy zavinění z úmyslné formy na formu nedbalostní je navrženo přistoupit vzhledem k tomu, že podoba vojenských stejnokrojů je zakotvena ve vyhlášce č. 387/2010 Sb., o zobrazení vojenského znaku a národního rozlišovacího znaku, způsobu označování vojenského materiálu vojenským znakem a mezinárodně platným rozeznávacím znakem, zobrazení vojenského stejnokroje a vojenských odznaků a jejich nošení a označování vojenské techniky národním rozlišovacím znakem nebo státním symbolem anebo znakem Hradní stráže (o vojenských znacích a stejnokrojích), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška je přitom obecně závazný (a tedy veřejně přístupný) právní předpis, pročez není třeba dokazovat, zda pachatel věděl, že se jedná o vojenský stejnokroj. Vzhledem k tomu, že některé části vojenského stejnokroje mnoho civilních osob vlastní na základě jejich legálního nákupu z výprodeje armádního vybavení nebo z armyshopů a používá je při svých volnočasových aktivitách (hrači airsoftu, houbaři, trampové, outdoor nadšenci a další), není snahou navrhovatele zákona tyto bezúhonné osoby kriminalizovat. Z obecného principu je na správním uvážení příslušných orgánů zhodnotit, zda se v daném případě jedná o neoprávněné zneužívání stejnokroje, které zasluhuje postih podle zákona či nikoliv.*
52. Žalobce svým jednáním naplnil skutkovou podstatu vytýkaného přestupku ve všech jeho znacích, přičemž nebyly přítomny významné okolnosti, které by vyloučily, aby byl jeho jednáním porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, je dána jednoznačně společenská škodlivost jeho jednání.
53. Pokud žalobce argumentoval, že nejde o škodlivé jednání vzhledem ke skutečnosti, že od samotné události uplynul více než rok, ani s touto argumentací se soud neztotožňuje, když obecně časový odstup nemá na materiální stránku přestupku vliv. Časový odstup může mít vliv na promlčení přestupku či v některých krajních případech na výši pokuty. Časový odstup v projednávané věci je adekvátní, nepůsobuje ex post absenci škodlivosti jednání žalobce, ani důvod pro snížení pokuty (uložené ve výši 1 000 Kč).
54. Pro úplnost lze dodat, že úprava tohoto přestupku od 1. 7. 2025 není pro pachatele v žádném případě příznivější, když došlo k výraznému navýšení horní hranice přestupku a byla změněna forma zavinění, když nyní je trestné i jednání nedbalostní.

55. Žalobce sice v žalobě namítal, že oblečení nebylo s vojenským stejnokrojem či jeho součástí zaměnitelné, ale konkrétní popis správních orgánů podrobně popisující jednotlivé části oděvu žalobce nespornuje. Soud má odůvodnění správních orgánů ve vztahu k zaměnitelnosti velmi podrobné a přesvědčivé, lze na něj plně odkázat. Žalovaný výstižně zdůraznil, že není nutné, aby oděv byl naprosto identický s vojenským stejnokrojem, postačuje, aby měl takové shodné prvky, že může být se stejnokrojem zaměnitelný. Lze potvrdit i závěr správních orgánů, že je nutno přihlídnout též ke kontextu situace, kdy žalobce a další členové spolku se zúčastnili shromáždění zemědělců, stáli pod pódiem na Malostranském náměstí ve stejnokroji organizované čelem k účastníkům, nikoliv čelem k pódiu, skupina pak ve dvouřadu místo opustila.
56. Pokud měl žalobce za to, že není natolik podstatné to, jak jeho oblečení působilo na velké vzdálenosti, nicméně je důležité, zda mohl být jeho „stejnokroj“ zaměnitelný, a tedy matoucí, při běžné komunikaci, soud konstatuje, že případ je nutno posuzovat komplexně, může být významné působení oděvu na dálku i na blízko, nicméně v projednávaném případě lze uzavřít, že nebezpečí záměny bylo i z dálky i z blízka.
57. K námitce, že si žalobce nebyl vědom toho, že by nosil části oblečení zaměnitelné s vojenským stejnokrojem, toto neměl v úmyslu, soud konstatuje, že úmysl se vztahuje k neoprávněnému nošení vojenského stejnokroje, nebo takové součásti vojenského stejnokroje, které jsou s úplným vojenským stejnokrojem zaměnitelné, na místě veřejnosti přístupném.
58. Zavinění lze definovat jako vnitřní psychický stav pachatele přestupku k protiprávnímu jednání a jeho následku. Zaviněním tak musí být pokryta celá skutková podstata přestupku.
59. Zavinění úmyslné je založeno jak na složce vědění (vědomostní), tak také na složce vůle. Zákon o přestupcích rozlišuje úmysl přímý a nepřímý. Jestliže zákon o přestupcích nebo jiný zákon výslovně stanoví, že k odpovědnosti za přestupek je třeba úmyslného zavinění, plně postačuje zavinění ve formě úmyslu nepřímého. Úmysl přímý spočívá v tom, respektive přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Ačkoliv zákon o přestupcích zde výslovně vyjádřil pouze složku vůle (chtěl), jednoznačně z toho vyplývá i složka vědomostní, protože jestliže pachatel chce svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, tak musí zároveň vědět, že svým jednáním může zájem chráněný zákonem porušit nebo ohrozit. Úmysl nepřímý spočívá v tom, respektive přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn. To znamená, že pachatel již nepředpokládal žádnou okolnost, která by mohla odvrátit ohrožení nebo porušení zájmu chráněného zákonem. Složka vědění je v definici nepřímého úmyslu výslovně vyjádřena („věděl, že může porušit“). Stejně tak tomu je i u složky volní, intenzita vůle je však nižší než u úmyslu přímého. Pachatel nepojímá způsobení nepříznivého následku jako svůj primární cíl. Následek nastává nikoliv nutně a až druhotně jako vedlejší produkt jednání pachatele, ten je však s tímto následkem srozuměn. Rozdíl mezi úmyslem přímým a nepřímým je ve složce vůle, respektive v jejím stupni.
60. Správní orgány nejsou povinny rozlišovat mezi úmyslem přímým či nepřímým. Plyne to zejména z § 93 odst. 1 písm. d) zákon o odpovědnosti za přestupky, podle nějž se ve

výrokové části rozhodnutí o přestupku uvede mj. forma zavinění, a také z § 15 odst. 1 téhož zákona, dle kterého „[p]ostačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění“. Je tak zřejmé, že zákon o odpovědnosti za přestupky nevyžaduje pro posouzení viny rozlišení úmyslu na přímý či nepřímý, resp. nedbalosti na vědomou či nevědomou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2018, č. j. 9 As 348/2017-38, bod 24, nebo rozsudek ze dne 6. 5. 2021, č. j. 7 As 335/2020-29, bod 12).

61. V projednávaném případě je tedy třeba, aby byl prokázán minimálně úmysl nepřímý. Žalobce si úmyslně oblékl stejnokroj spolku, k němuž se hlásí, který vykazuje shodné znaky s uniformou Armády ČR (v podrobnostech viz napadené rozhodnutí), spolek byl organizátory požádán o zajištění bezpečnosti na shromáždění zemědělců, skupina se pohybovala organizovaně a pod jednotným velením, postavila se pod pódium na Malostranském náměstí, organizovaně čelem k účastníkům, nikoliv čelem k pódiu, skupina pak ve dvouřadu místo opustila. Lze potvrdit závěr žalovaného, že okolnosti případu jednoznačně svědčí o úmyslné snaze žalobce a ostatních příslušníků skupiny působit jako militantní jednotka, proto si oblékli oděv velmi podobný vojenské uniformě na veřejné shromáždění, kde měli (dle slov statutárního orgánu spolku) zajišťovat pořádek, také jejich chování v určitých rysech odpovídalo obecné představě veřejnosti o tom, jak by se chovala skutečná vojenská jednotka. Žalobce nepředložil žádný alternativní možný důvod svého jednání a své motivace, který by tyto závěry zpochybnil. Pokud namítal, že členové spolku zcela běžně nosí oblečení určitého stylu, tomu lze přisvědčit, musí však postupovat v souladu se zákony.
62. S vědomostní složkou úmyslu úzce souvisí i možný právní omyl pachatele, jímž je míněno, že si pachatel určitou skutečnost neuvědomí nebo o ní má nesprávnou či zkreslenou představu. Rozlišuje se omyl právní a omyl skutkový (§ 16 a § 17 zákona o odpovědnosti za přestupky).
63. Pokud fyzická osoba (splňující kritéria věku a přičetnosti) při spáchání přestupku neví, že její čin je protiprávní, nejedná zaviněně, tj. ani v úmyslu, ani v nedbalosti, a tedy její čin je beztrestný. To však platí jen za situace, nemohla-li se osoba svého omylu vyvarovat. V současné době nelze v současnosti mechanicky aplikovat ve správním trestání obecnou zásadu, že neznalost zákona pachatele neomlouvá - *ignorantia iuris non excusat*. Právní omyl v trestním právu má význam především ve vztahu k blanketním skutkovým podstatám. V případě správního práva trestního lze uvažovat v tomto smyslu o skutkové podstatě přestupku proti pořádku ve státní správě a přestupku proti pořádku v územní samosprávě dle § 4 zák. o některých přestupcích. Přestupkem podle tohoto ustanovení mj. je, pokud fyzická osoba poruší povinnost stanovenou v nařízení obce nebo kraje či v obecně závazné vyhlášce obce nebo kraje. Požadavek detailní znalosti komunálních či regionálních právních předpisů může být v některých případech nepřiměřený např. ve vztahu k osobám z jiných obcí či krajů. BOHADLO, D., BROŽ, J., KADEČKA, S., PRŮCHA, P., RIGEL, F., ŠTASTNÝ, V. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-10-13]
64. Právní omyl negativní o trestnosti činu pachatele neomlouvá, podle zásady *ignorantia iuris nocet* (neznalost práva škodí, protože neomlouvá). Právní omyl negativní stran protiprávnosti činu, tedy ohledně protiprávnosti pramenící z mimotrestních právních předpisů, včetně těch, kterých se trestní zákon dovolává v blanketních nebo odkazovacích skutkových podstatách, se posuzuje podle zásady *ignorantia iuris non*

nocet (neznalost práva neškodí, omlouvá, neboť pachatel nejedná zaviněně). (VETEŠNÍK, Pavel. § 17 [Omyl právní]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, s. 131, marg. č. 1.)

65. Podle argumentace v žalobě mohl být žalobce v právním omylu, že jeho jednání není protiprávní.
66. Soud k této otázce předně uvádí, že žalobce se právního omylu ve správním řízení nedovolával. Nelze tedy správním orgánům vyčítat, že se touto otázkou blíže nezabývaly. Žalobce se hlásí podle svého vyjádření k činnosti spolku Národní domobrana ČR, z.s. Podle statutárního orgánu tohoto spolku MUDR. M. O. je podle stanov spolku je hlavním účelem mj. osvětová, vzdělávací a publikační činnost v oblasti domobranectví a civilní ochrana obyvatelstva, prevence kriminality, zvládání krizových situací a pomoc lidem v nouzi. V rámci protestní akce spolek zajišťoval bezproblémový průběh akce, o tuto službu byli oficiálně požádáni jedním z organizátorů, přičemž statutární orgán tvrdil, že zajištění této služby je i jejich zákonnou povinností. Dále MUDr. M. O. poukázal na skutečnost, že již v minulosti spolek řešil s Policií ČR podezření ze spáchání přestupku neoprávněného nošení vojenského stejnokroje. Při hodnocení možného právního omylu soud shledává též podstatným, že předmětná skutková podstata je součástí právního řádu dlouhodobě, od 1. 1. 1993, byla stanovena přímo v zákoně č. 200/1990 Sb., později pak byla od 1. 1. 2017 přesunuta do zákona o ozbrojených silách.
67. Soud má zato, že v projednávaném případě o omluvitelný omyl jít nemohlo. Žalobce je občanem ČR, členem či minimálně spolupracujícím subjektem spolku Národní domobrana ČR z.s., pokud se podíleli na „zajišťování pořádku“, což koresponduje i s účelem spolku dle stanov, měli mít povědomí o základních zákonných mantinelech, ve kterých se mohli pohybovat. Skutková podstata projednávaného přestupku je stanovena přímo v zákoně, a to již přes třicet let, nejde dle názoru soudu o případy odkazované komentářovou literaturou, kdy požadavek detailní znalosti komunálních či regionálních právních předpisů může být v některých případech nepřiměřený (např. ve vztahu k osobám z jiných obcí či krajů). Žalobce ani výslovně v řízení netvrdil, že nevěděl, že takové jednání je trestné, netvrdil tedy ani žádnou objektivní překážku, která by mu zabránila v rozpoznání protiprávnosti jeho činu. Skutečnost, že si žalobce byl vědom možné problematičnosti svého počínání, plyne i z jeho vyjádření, že pokoušeli co nejvýrazněji poukazovat na svou příslušnost ke spolku Národní domobrana ČR z.s. (aby se odlišili od příslušníků Armády ČR). V této souvislosti pak dle názoru soudu není rozhodující, že nevěděl, že v běžném obchodě lze zakoupit oděv zaměnitelný s uniformou Armády ČR, neboť samotné zakoupení oděvu mu není kladeno za vinu.
68. Pokud žalobce poukazoval na beztrestnost rybářů, myslivců, dobrovolných hasičů, měl za to, že „maskáče“ jsou stále „maskáče“, jde zjevně o odlišnou situaci, pokud v oděvu zaměnitelném s vojenskou uniformou sedí osamocený rybář s prutem u rybníka, oproti situaci, kdy žalobce se pohybuje v organizovaném tvaru pod jednotným vedením a účastní se veřejného protestu na náměstí, kdy stojí pod pódiem čelem k veřejnosti.
69. Soud s neztotožnil ani s námitkou, že bylo zasaženo do práva shromažďovacího, žalobci nebylo znemožněno se shromáždění účastnit, je postižen výlučně za to, že úmyslně na

místě veřejnosti přístupném nosil neoprávněně vojenský stejnokroj, nebo takové součásti vojenského stejnokroje, které jsou s úplným vojenským stejnokrojem zaměnitelné.

70. Pokud žalobce zdůrazňoval, že si nepřisvojoval pravomoci příslušníků Armády ČR či jiných bezpečnostních sborů, nijak neřídili či neorganizovali průběh akce, toto není pro naplnění skutkové podstaty podstatné. Lze dodat, že při zajištění pořádku na veřejných akcích by pracovníci ostrahy či pořádkových služeb v žádném případě neměli být zaměnitelní s policisty či vojáky. Pokud by byl nutný jejich zásah k zajištění pořádku, je vysoce nežádoucí, aby veřejnost mohla nabýt dojmu, že jde o skutečné veřejné činitele.
71. Soud se neztotožňuje s názorem žalobce na smysl a účel ustanovení § 44c zákona o ozbrojených silách. Dle názoru žalobce by účelem takového ustanovení měla být snaha zabránit tomu, aby si osoby, které nejsou vojáky v činné službě, nepřisvojovali právě oprávnění, které z tohoto statusu vyplývají. Účelem ustanovení je, aby bylo vyloučeno nebezpečí záměny osob nosících oblečení podobné uniformě Armády ČR se skutečnými vojáky, chráněným zájmem je důvěryhodnost a nestrannost ozbrojených sil a veřejný pořádek.
72. Pokud žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného ohledně MUDr. M. O., soud konstatuje, že nejde o argumentaci v napadeném rozhodnutí, proto nelze přeceňovat. Z obou rozhodnutí je zřejmé, že vyjádření MUDr. M. O., že on sám má povoleno při některých příležitostech nosit uniformu, nebylo pro správní orgány stěžejní.
73. Pro úplnost je nutno korigovat vyjádření žalovaného k žalobě, že zákon o ozbrojených silách k odpovědnosti za přestupek úmysl nevyžaduje, ve věci žalobce se uplatní obecná úprava, podle které postačí zavinění z nedbalosti. Právní zástupce žalovaného při sepisování vyjádření k žalobě zjevně vycházel z aktuálního znění ust. § 44c zákona o ozbrojených silách, přehlédl však, že žalobce se dopustil jednání za účinnosti zákona do 30. 6. 2025, kdy byl naopak úmysl vyžadován.
74. Soud tedy uzavírá, že žalobce se svými námitkami neuspěl, v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, soud proto dle § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl jako nedůvodnou.
75. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, náklady právního zastoupení žalovaného, který byl v předmětné věci zastoupen advokátem, nelze považovat za účelně vynaložené. V této souvislosti srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2020, č. j. 2 As 1/2019-58, podle kterého ve vztahu k nákladům soudního řízení spočívajících v advokátním zastoupení státu, územního samosprávného celku či úřadu judikatura vymezila určitá hlediska, jimiž je nutné nahlížet na nezbytnost a účelnost takového zastoupení, neboť se jedná o subjekty (institute) zpravidla personálně vybavené natolik, že advokátní zastoupení není nezbytné. V projednávaném případě jde o soudní spor, ve kterém žalovaný vystupuje v pozici správního orgánu obhajujícího své vlastní rozhodnutí. V takovém případě je konstantně judikováno, že podpora vlastního rozhodnutí v soudním řízení je nedílnou součástí činnosti rozhodujícího správního orgánu; výjimky byly činěny pouze ve vztahu ke správním orgánům, které dostatečným odborným zázemím nedisponují a ani nemohou disponovat, což zjevně není případ žalovaného. Soud doplňuje, že v projednávaném případě neshledal výjimečné okolnosti v neobvyklosti či složitosti správního sporu. Soud proto nepřiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 21. října 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně